

тільки володіти іноземною мовою, але й мати високий рівень професійної комунікативної компетентності.

Дисципліна «Фахова іноземна мова» повинна не лише стояти в одному ряду з професійно-спрямованими предметами, але і охоплювати їх, готуючи студента до реалій професійної діяльності, скорочувати розрив між теоретичними і практичними знаннями студентів і реаліями ділового світу, які знаходяться в постійному русі.

У свою чергу, використання інноваційних методів навчання дають студенту вищого навчального закладу чітку і сильну мотивацію до вивчення іноземної мови, оскільки носять практичний і наочний характер.

Серед інтерактивних методів навчання, які набули найбільшого застосування в процесі вивчення дисципліни «Фахова іноземна мова» метод «мозковий штурм» («мозкова атака») є одним з найефективніших.

Застосування методики «мозкового штурму» допомагає подолати прогалину між вивченням мови та користуванням нею, надає студентам можливість виявляти проблеми, збирати й аналізувати інформацію, знаходити альтернативні рішення й обирати найбільш оптимальний шлях розв'язання задач у процесі як індивідуальної, так і групової роботи.

Реалізація методу «мозкового штурму» надає можливість:

- створювати атмосферу, в якій студент відчуває себе вільно і комфортно, стимулювати його інтереси, розвивати бажання практичного вживання іноземної мови;
- заохочувати студента в цілому, зачіпаючи його емоції, почуття тощо;
- стимулювати його мовні, когнітивні і творчі здібності;
- активізувати студента, роблячи його головною діючою особою в навчальному процесі, активно взаємодіючи з другими учасниками цього процесу;
- створювати ситуації, в яких викладач не є центральною фігурою, тобто, студент повинен усвідомити, що вивчення іноземної мови пов'язано з його особистістю і інтересами, а не з прийомами і засобами навчання використані викладачем;
- навчити студента працювати над мовою самостійно на рівні його фізичних, інтелектуальних і емоційних можливостей — одночасно забезпечити диференціацію і індивідуалізацію навчального процесу;
- передбачити різні роботи в аудиторії: індивідуальну, групову, колективну, в певній мірі, стимулюючи активність студентів, їх самостійність, творчість.

Важливо надати студентам можливість мислити, вирішувати проблеми, міркувати над можливими шляхами вирішення таких проблем самостійно.

Омельянюк О. В., старш. викладач,
Іщенко Т. М., старш. викладач,
кафедра іноземних мов
фінансово-економічного факультету

МЕТОДОЛОГІЧНІ ОСНОВИ ФОРМУВАННЯ ІНШОМОВНОЇ КОМУНІКАТИВНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ ЕКОНОМІЧНИХ СПЕЦІАЛЬНОСТЕЙ

Серйозність проблеми підготовки професіоналів, які володіють комунікативною компетенцією в цілях ділового, наукового та особистого спілкування, зумовила необхідність створення системи педагогічного забезпечення формування іншомовної комунікативної компетентності студентів економічних спеціальностей. Доказом правомірності функціонування такої системи виступає її методологічне обґрунтування, що виходить із зводу соціально апробованих правил і нормативів та співвідноситься із законами дійсності. Моделювання педагогічних технологій, що формують іншомовну комунікативну компетентність студентів, виступає як організуюча форма процесу навчання іноземної мови. Методологія в цьому випадку дозволяє адекватно визначити характер відносин між теоретичною розробкою педагогічної технології, методом її реалізації і способом досягнення оптимальності навчального процесу.

Компонентний склад ІКК майбутнього фахівця економічного профілю, по-різному описаний дослідниками, містить у собі 8 компонентів (компетенцій): мовну (знання системи мови і володіння нормами їх застосування), предметну (обсяг знань про предмет комунікації і про можливість їх реплікації у мові), соціокультурну (знання звичаїв, культури, історії, географії, специфіки мови, норм комунікативної поведінки, соціальні вміння, необхідні для реалізації процесу іншо-

мовної комунікації), психологічну (здатність отримувати, переробляти і передавати іншомовну інформацію в процесі взаємодії), комунікативну (знання законів і механізмів комунікації; уміння прогнозувати іншомовний комунікативний акт одночасно рідною мовою партнера в ході інформаційного обміну), самоосвітню (здатність підтримувати і підвищувати в процесі самоосвіти рівень володіння іноземною мовою), стратегічну (володіння стратегіями навчання і стратегіями іншомовного спілкування), креативну (здатність самостійно переносити знання, уміння і навички в новий контекст їх використання).

Прогностична лінгвопедагогічна модель формування ІКК майбутніх фінансистів ґрунтується на системному і цілісному підході, що відображає наявність і взаємодію 7-ми структурних компонентів: цільового (доцільність), мотиваційного (формування стійких мотивів до підвищення знань та професійних мотивів), змістовного (навчальний план, дидактичний матеріал), інформаційно-процесуального (система форм, методів і засобів навчання іноземної мови), емоційно-вольового (організація характеру навчальної роботи, при якому у студентів з'являється почуття інтересу до навчання і вольова спрямованість), контрольно-діагностичного (діагностика і контроль навчально-пізнавальної діяльності студентів), критеріально-оцінного (визначення і підтвердження обраного критерію).

Формування комунікативної компетентності як важливої складової професійної компетентності майбутніх фахівців у процесі навчання іноземним мовам буде плідним, якщо:

- будуть визначені методологічні основи, педагогічні засоби і умови інтенсифікації самостійної навчальної діяльності студентів;

- буде теоретично змодельована і практично реалізована педагогічна технологія формування комунікативної компетентності;

- формування комунікативної компетентності буде будуватися з урахуванням проблемно-інформаційного принципу;

- у всі форми навчання іноземної мови буде введений комплекс комунікативних проблемних завдань;

- буде розроблена технологія поетапного розвитку іншомовної комунікативної компетентності в системі підготовки фахівців немовного вузу;

- студенти в процесі навчання іноземної мови будуть залучені в різноманітні види навчальної діяльності (умовою ефективності навчання іноземної мови є поєднання креативних організаційних форм (ділові ігри, відеокурси, комп'ютерні програми, слайдінги, конференції) з різноманітними формами самостійної роботи (реферати, переклади, створення комп'ютерних програм за фахом, наукові розробки).

На підставі теоретичних досліджень проблеми формування іншомовної комунікативної компетентності студентів-економістів у навчальному процесі ми виділяємо показники її сформованості: а) наявність знань іноземної мови, тобто поінформованість про правила побудови висловлювань; б) уміння реалізації іноземної мови, тобто перетворення мовних форм у відповідності з ситуацією; в) орієнтація в змістовному плані висловлювання в рамках актуальної професійно-значущої тематики, передбаченій навчальними програмами спеціальних дисциплін; г) наявність екстралінгвістичних соціокультурних знань, що забезпечують психологічну готовність студентів до іншомовного спілкування; д) рівні сформованості іншомовної комунікативної компетентності як її кількісні характеристики (низький рівень, середній рівень і високий рівень).

*Омельянюк О. В., старш. викладач кафедри іноземних мов
фінансово-економічного факультету*

ФОРМУВАННЯ І РОЗВИТОК КОМУНІКАТИВНИХ ЗДІБНОСТЕЙ СТУДЕНТІВ У ПРОЦЕСІ ДИФЕРЕНЦІЙОВАНОГО НАВЧАННЯ

В умовах сучасної вищої школи проблеми формування та розвитку особистості студента в процесі навчання у ВНЗ, підготовки молоді до успішного виконання професійних завдань, забезпечення високої соціальної адаптованості в поєднанні зі здатністю до творчої, перетворювальної діяльності набувають особливого значення. Сьогодні поряд з високим професіоналізмом важливими є такі риси, як ініціативність, діловитість, раціоналізм, динамічність, здатність швидко реагувати на ситуацію, здоровий оптимізм, комунікабельність.

Усі ці риси не можуть існувати без наявності у людини комунікативних здібностей.

У той же час виникають гострі суперечності між процесом розвитку особистості та системою традиційної освіти у ВНЗ, націленої на єдині стандарти її формування. Гармонізація професійної